

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM NA ŠKOLNÍ ROK 2023–2024

ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

V letošním roce jsou v naší škole 2 spojené třídy s 36 žáky. V jedné třídě je 16 žáků z 1. a 2. ročníku, v druhé třídě je 20 žáků 3. a 4. ročníku. Jelikož jsme škola s malým počtem žáků i pedagogických pracovníků, je kontakt mezi pedagogy a žáky velmi blízký a intenzivní. Vzájemné vztahy ve škole ovlivňují klima a působí preventivně vzniku nežádoucího chování. Zřejmě i z tohoto důvodu nebyla dosud nutnost řešit závažnější případy rizikového chování žáků. Přesto jsme si vědomi rizik spojených s dynamikou skupiny, sociálními sítěmi i jiných vlivů, které mohou negativně ovlivňovat postoje a chování žáků. Proto se primární prevence v naší škole zaměřuje na všechny formy rizikového chování (adekvátně věku žáků) a v případě zjištění výskytu určitého nevhodného chování by se intenzivněji pracovalo s příslušným tématem.

Při tvorbě MPP vycházíme z vyhodnocení MPP zpracovaného ve školním roce 2022/2023 a také zjišťováním informací od pedagogů, žáků i jejich rodičů.

Mapování situace probíhá formou:

- Plnění trvalých úkolů všech pedagogických pracovníků školy (sledování absence žáků, sledování změn v chování žáků, ve školních výsledcích, pozorování vztahů a komunikace mezi žáky, pravidelnými poradami mezi pedagogy, informace od pedagogů (zjištění pedagogů), třídnické hodiny)
- Dotazníky pro žáky
- Rozbor dění ve třídě, škole

Spolupráce s rodiči žáků:

- Na naší škole byly zavedeny triády – třídní schůzky, pravidelná jednání s rodiči – osobní kontakt (při vyzvedávání dětí ze školní družiny)
- domluvené individuální schůzky s rodiči, informace podávány prostřednictvím žákovské knížky, deníčku, online platformy – Škola na dlani, dotazování rodičů, zjišťování spokojenosti jejich dětí

Informace od žáků:

- Schránka důvěry – krabička sovička
- Ranní a odpolední hodnotící kroužek ve školní družině – „Co se ti dnes podařilo, z čeho jsi smutný, na co se těšíš, vyhodnocení nejmilejšího žáka školní družiny, třídy, vyhodnocení žáků ve sklenicích s postavičkami v daném ročním tématu“
- Individuální pohovory s žáky
- Práce v komunitním kruhu

CÍLE

Musí postihovat všechny hlavní účastníky života školy – žáky, pedagogy, rodiče, ostatní zaměstnance školy. Cíle musí být: specifické, měřitelné, akceptovatelné, realistické, termínované.

1. Pedagogičtí pracovníci

- Zlepšit informovanost pedagogických pracovníků v jednotlivých oblastech rizikového chování (zejména rizika internetu, šikana, kyberšikana apod.)
- Častější proškolení pedagogických pracovníků v dané oblasti
- Zlepšit spolupráci pedagogických pracovníků

2. Rodiče

- Zvýšit spolupráci s rodiči, větší zapojení rodičů do aktivit školy
- Zavést besedu pro rodiče na různá preventivní témata (bezpečný internet, šikana, kyberšikana apod.)

3. Žáci

- Vést žáky k bezpečnému pohybu v obci
- Zlepšit úroveň trávení volného času žáků (vyvážit čas mezi školou, PC, časem tráveným venku, větší organizovanost času, kvalitnější aktivity, více pohybu – využívat školní zahradu, hřiště)
- Zvýšit informovanost a bezpečné chování žáků na internetu (rizika, výhody a nevýhody, omezení hraní, šikana, kyberšikana)
- Upevňovat vztah žáků k přírodě (životnímu prostředí)
- Vést žáky k správným hygienickým návykům

REALIZACE, AKTIVITY, PLÁN PREVENTIVNÍCH AKTIVIT

Aktivity a zabezpečení školy k ochraně dětí

a) organizace a zabezpečení pohybu dětí a míst ve škole

Školní metodik prevence – Kateřina Havlíková je, mimo funkci školního metodika prevence, také učitelka na dané základní škole. Žáci jsou se školním metodikem prevence v neustálém kontaktu. Spojení práce školního metodika prevence a učitele, vybudovalo s žáky nejen učitelský, ale především „respektující“ vztah – vztah založený na důvěře, na jehož základě je situace ve škole dopodrobna mapována a vznikající „problémy“ jsou řešeny v začátcích. Školní metodik prevence je s dětmi od ranních hodin –, napříč vyučováním.

Žáci se tedy s preventivními tématy setkávají v jednotlivých vyučovacích předmětech. ve školní družině, (čtení jednotlivých kapitol z knih – Jak se správně chovat, Slabikář slušného chování, Neobyčejná dobrodružství pro neobyčejné kluky a holky, Etiketa a Etika).

Ve škole máme k dispozici informační nástěnku – tísňová volání, schránku důvěry – krabičku sovičku.

Školní metodik prevence úzce spolupracuje s pedagogickým týmem.

Jelikož jsou pedagogové, se školním metodikem prevence, v neustálém kontaktu (výhoda menších škol), sdělování informací, mapování situace ve třídě, škole je jejich každodenním „rituálem“. Informace o žácích si sdělují pravidelně, vzniklé situace řeší společně, po vzájemné domluvě.

Veškeré aktivity jsou realizované s cílem předejít problémům a následkům spojenými s rizikovými problémy žáků. Důraz klademe jak na primární prevenci specifickou, tak i nespecifickou (viz níže).

Zaměřujeme se na:

- velké množství preventivních aktivit
- projekty
- neustálý kontakt s žáky (na „respektující“ úrovni, s důvěrou svěřit se)
- spolupráci s rodiči
- zařazování preventivních témat do výuky (viz tematické plány – výchova ke zdraví, etická výchova, výchova za mimořádných událostí, dopravní výchova, právní výchova – Víť, co smím, výchova ke zdravému životnímu stylu)
- uplatňování různých metod a forem působení na jednotlivce i skupinu dětí (samostatná práce, besedy, sociální hry, hraní rolí, diskuze, skupinová a párová práce, individuální rozhovor, spolupráce s rodinou, odborníky)
- vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času
- schránku důvěry
- třídnické hodiny, komunitní kruhy

Pro děti každoročně pořádáme projekt – Dopravní výchova, v prvním školním měsíci navštěvujeme dopravní akci Střediska volného času ve Vítkově – Den bez úrazů, žáci 4. ročníku také dojíždějí na dopravní hřiště v Odrách, kde se

blíže seznamují s výchovou cyklisty, jízdou zručnosti a jízdou v křižovatkách. Téma dopravní výchovy se objevuje také napříč vyučovacími předměty.

Pro nově příchozí žáky do ZŠ Březová – Pro děti pořádáme různá setkání, při kterých se žáci seznamují nejen s prostory školy, ale také s budoucími spolužáky, třídním učitelem i ostatními pedagogickými pracovníky

Základní škola poskytuje bezpečné prostředí pro žáky zajištěné:

- Zabezpečení proti vstupu neoprávněných osob – zajištěný vstup osob. Máme přehled o tom, kdo do školy vstupuje na základě bezpečnostního systému.
- Škola má zabudovaný bezbariérový přístup.
- Žáci se v prostorách školy nepohybují samostatně. Jsou pod neustálým dohledem ze strany učitelů – ve školní družině, ve třídách, během přestávek, při cestě do školní jídelny, ve školní jídelně.
- Dozory ve školní jídelně, v šatně
- Školní řád, Vnitřní řád školní družiny

Jsme si vědomi, že školní a třídní prostředí výchovně působí na žáky, kteří v něm tráví mnoho času. Proto se snažíme vnější i vnitřní prostředí školy každoročně zkvalitňovat. Žáci mají možnost podílet se na jeho vytváření, výzdobě a udržování pořádku. Žáci jsou vedeni ke spoluzodpovědnosti, mají prostor k uplatnění svých názorů a nápadů.

Nadále budeme:

- zveřejňovat informace o činnosti školy (internetové stránky školy, portál školy – Škola na Dlani vývěsní tabule v obci Větrkovice, vývěsní tabule u základní školy)
- zavádět preventivní témata do výuky i školní družiny
- realizovat projektové vyučování, školní projekty, besedy s odborníky
- nabízet žákům mimoškolní aktivity, kroužky v ŠD
- oslovovat místní spolky, organizace pracující s dětmi ve volném čase
- aktivně spolupracovat s rodiči
- upevňovat vztah žák – učitel – rodič

PROTOŽE v prevenci rizikového chování chceme postupovat takovým způsobem, aby došlo k naplnění obsahu motto školy:

„Spokojené dítě, rodič, pracovníci školy, spokojená obec – náš cíl.“

b) konkrétní aktivity – plán aktivit

Preventivní aktivity (programy) jsou, jak jsem se již zmiňovala, zařazovány do jednotlivých vyučovacích předmětů.

Prevence ve výuce se specifikuje na zvyšování sebevědomí žáků, pravidla soužití mezi žáky a učiteli, rozvoj osobnosti, vnímání individuálních odlišností, úcta, sebeúcta, důvěra, komunikativní dovednosti, konflikty a jejich řešení, schopnost klást si otázky, umění říci svůj názor, umění říci „ne“, práce v kolektivu, skupině, vzájemná pomoc, zvládání stresu, životospráva, zdravý životní styl, schopnost vyhledat pomoc apod.

S prevencí rizikového chování úzce souvisí probírané učivo v jednotlivých ročnících – škola, spolužáci, bezpečná cesta do školy, pečujeme o své zdraví, nebezpečný cizí člověk, mimořádné události apod.

Doplněno o etickou výchovu, výchovu ke zdraví (obzvláště výchova za mimořádných událostí) či dramatickou výchovu.

Součástí preventivních aktivit je nabízet žákům mimoškolní aktivity a kroužky.

- Co se týče volnočasových aktivit, základní škola úzce spolupracuje s:
 - Střediskem volného času Vítkov – kroužek keramiky
 - ZUŠ Vítkov – hra na zobcovou flétnu
 - Místní farností – ve všech ročnících mají děti možnost navštěvovat nepovinný předmět náboženství
 - Obcí Větrkovice (zřizovatel školy)
 - Místními spolky (SDH, TJ Dubina, Český červený kříž, Myslivecké sdružení Dubina, Junák – Český skaut)
 - Základy 3 D tisku

- Mimo tyto zájmové útvary se jedná o jednotlivé aktivity, jež jsou součástí školní družiny:
 - Dramatický kroužek- dramatizace pohádkových příběhů, příprava na besídky a vystoupení
 - Zpívánky- odpolední zpívanky, výroba hudebních nástrojů
 - Deskáček- deskové a logické hry, kvízy, křížovky
 - Pohybové hry- stolní tenis, hry v tělocvičně i na hřišti
 - Výtvarný nápadník- umělé a přírodní materiály, kresba, malba, kombinace technik, vernisáže
 - Odpolední klid s pohádkou – Podmořská zátoka ve Větrkovicích
 - Preventivní odpoledne (věnované jednotlivým problematikám)
- Zájmové kroužky školní družiny
 - Barevné kuchtění- teplá i studená kuchyně
 - Tančím a švihám- moderní tance, různé taneční styly
 - Iluze pohybu- základy animace, tvorba vlastního filmu

Základní škola i školní družina pořádá další aktivity, jež jsou součástí **specifické i nespecifické primární prevence**. (Další akce školy i školní družiny uspořádané v průběhu školního roku – viz hodnocení strategie prevence.)

Preventivní aktivity realizované školou (specifická primární prevence)

- Projektové vyučování – Všichni se tu známe jménem (1. a 2. ročník)
- Projekt ve školní družině – pohádkový příběh
- Ponožkový den (akce uspořádaná na podporu dětí s Downovým syndromem)
- Projektový Den Země – učení venku
- Projektový Den Vody
- Preventivní program – Veselé zoubky, program dm Drogerie
- Projekt – Naše třída je v pohodě – preventivní program (pravidla slušného chování, sebepoznání, společné zážitky a jejich utváření, spolupráce, důvěra, konflikty a jejich řešení)
- Projekt – Dopravní výchova
- Brigáda na Naši jedlé zahradě
- Čteme pohádky **Dědečku vyprávěj**, Chobotnička **Muchlinka** – čtení jednotlivých kapitol z knih **Jak se správně chovat**. Jedná se o knihy, které zábavnou formou pojednávají o tom, co máme dělat, aby bylo vše správně. V knihách najdeme vtipy, básničky, ale především jednotlivé kapitoly pojednávající o nejčastěji vyskytovaných problémech týkajících se dětí.
- Knihy nabízejí tyto kapitoly:
 - Ve škole
 - U stolu, hygiena a oblečení
 - Na cestách, prázdniny
 - Rodiče, dospělí
 - Odměny a tresty
 - Návštěva, umění přijímat návštěvy
 - Sport, hry, volnočasové aktivity
 - Malá provinění a velké průšvihy
- Další knihy zabývající se preventivní tematikou:
 - Slabikář slušného chování
 - Neobyčejná dobrodružství pro neobyčejné kluky a holky
- Interaktivní programy
- Pracovní listy, omalovánky, pohádky, videa, deskové vzdělávací hry s danou tematikou realizované v rámci vyučovacích hodin daných předmětů.
- Krabička sovička – schránka důvěry
- Informační nástěnka – tísňová volání

Preventivní vzdělávání zaměřené na jednotlivé kategorie problematiky:

- Dopravní výchova
- Zdravé zoubky
- Osobní bezpečí, PČR

- Práva dětí
- Vím, co smím
- První pomoc
- Ekologická výchova
- Požáry, hasiči 150
- Mimořádné události
- Malá provinění a velké průšvihy
- Vysvědčení a známky
- Neobyčejná dobrodružství
- Ponožkový den
- Slabikář slušného chování
- Bezpečný internet-kyberšikana
- Pobyť v přírodě
- Naše třída je v pohodě!

Preventivní aktivity realizované školou (nespecifická primární prevence)

Do preventivních aktivit řadíme také činnosti školní družiny – viz Plán činnosti školní družiny 2023/2024

- Slavnostní zahájení školního roku 2023/2024
- Beseda v obecní knihovně s paní Evou Wernerovou
- Beseda se starostou obce Větkovice
- Ovoce do škol
- Mléko do škol
- Divadlo Letadlo
- Marionety- loutkové divadlo
- Projektové vyučování – Svatý Václav – patron české země
- Den stromů
- Projektové vyučování – Barevný podzim
- Halloween
- Projektové vyučování – Martin na bílém koni
- Výlov rybníka – Den vody
- Beseda s myslivcem a lesníkem
- Rozsvícení vánočního stromu
- Čert a Mikuláš
- Pečení perníčků ve školní družině
- Zpívání koled v ŠD
- Vánoční beseda s paní katechetkou
- Vánoční besídka v ZŠ a MŠ Březová
- Dárčkování ve třídách
- Deskové a logické hry ve škole
- Besedy s paní katechetkou
- Besídka ke Dni matek
- Školička pro předškoláky – Předškolaček
- Zápis do 1. ročníku
- Den učitelů, den naruby
- Matematický klokan 2024
- Čarodějnický rej
- Recitační soutěž
- Večerní aktivity s místními spolky
- Pohádková cesta
- Plavecký kurz Opava
- Adaptační setkání – ZŠ Březová (4. ročník)
- Vítání občánků
- Školní výlet
- Rozloučení s žáky 4. ročníku
- Zábavné dopoledne na multifunkčním hřišti (Žáci ZŠ i MŠ)
- Slavnostní ukončení školního roku 2023/2024

Preventivní aktivity realizované přizvanými externisty

- Hasík (pro žáky 2. ročníku)
- Dopravní hřiště v Odrách (dopravní výchova, výchova cyklisty, jízda zručnosti, jízda v křižovatkách) – žáci 4. ročníku
- Školení první pomoci (zaměstnanci školy)
- Den bez úrazů – dopravní výchova ve spolupráci s SVČ Vítkov – celá škola
- Preventivní program dle výběru (Nebezpečí kyberšikany)

Plán vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence

Doplňováno v průběhu školního roku (viz hodnocení strategie prevence).

Název a odborné zaměření vzdělávání	Realizátor – organizace, odborník

Plán vzdělávání ŠMP v oblasti prevence

Doplňováno v průběhu školního roku (viz hodnocení strategie prevence).

Název a odborné zaměření vzdělávání	Realizátor – organizace, odborník
Schůzka metodiků prevence – září	Pedagogicko – psychologická poradna Opava, Mgr. Lucie Šimečková
Schůzka metodiků prevence – červen	Pedagogicko – psychologická poradna Opava, Mgr. Lucie Šimečková

IV. EVALUACE A EFEKTIVITA

Předmětem vyhodnocení musí být realizovaný program, výsledky procesu změn, dosažený efekt. Proces musí být vyhodnocován průběžně a dlouhodobě.

- Ziskáváme informace
- Volíme způsob uplatnění preventivních aktivit
- Samotná preventivní aktivita (program) - průběh
- Hodnotíme účinnost jednotlivých programů, aktivit (jak program funguje, co komplikuje jeho realizaci, co ovlivnilo program (mimo předpokládané), čeho se příště vyvarovat, na co se připravit, co fungovalo apod.)

Závěrem si vždy zodpovím otázky:

- Bylo skutečně dosaženo stanoveného cíle?
- Budu opakovat tento postup příště?
- Na co se zaměřím příště?

Hodnocení bude probíhat formou individuálních rozhovorů, dotazníků, pozorovací metodou. Na základě hodnocení se rozhodneme, jaké programy či aktivity budou i nadále realizovány.

V. ZÁVĚREČNÉ INFORMACE

	Datum	Podpis ředitele/ředitelky školy
Seznámení ředitele/ředitelky školy s MPP		
Seznámení pedagogického sboru školy s MPP		